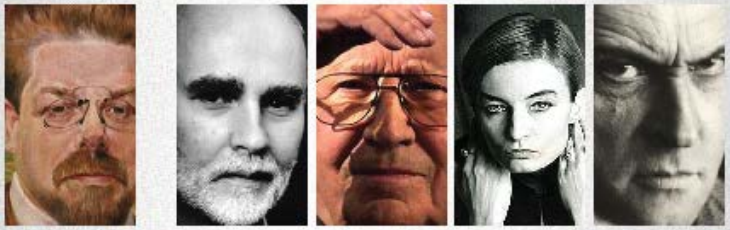


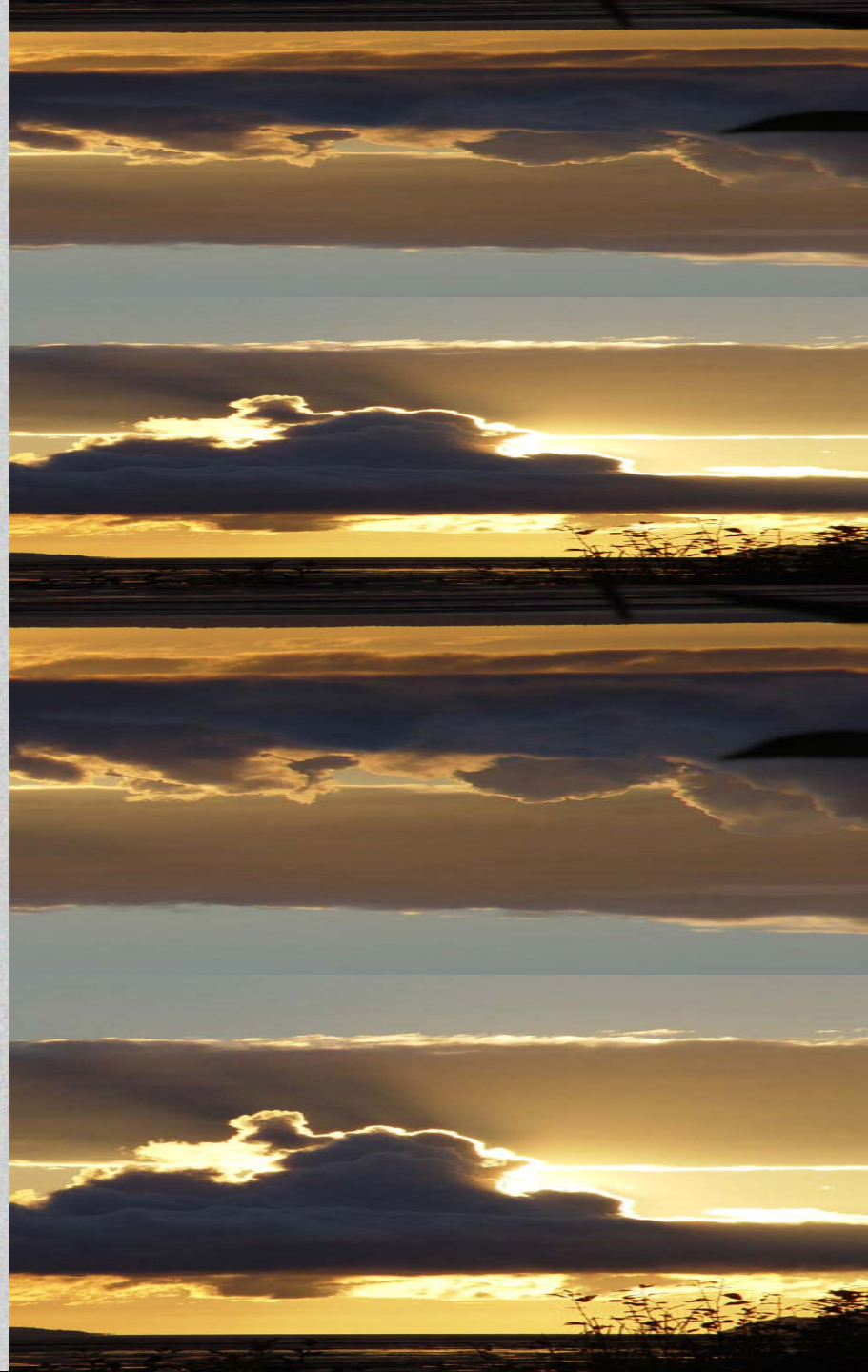
Пољска књижевност у Србији на почетку XXI века



Изложба у Универзитетској библиотеци



октобар 2013.



ПОЉСКИ ПИСЦИ

ОБЈАВЉИВАНИ У СРБИЈИ У ПЕРИОДУ 2000-2013

БИОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ







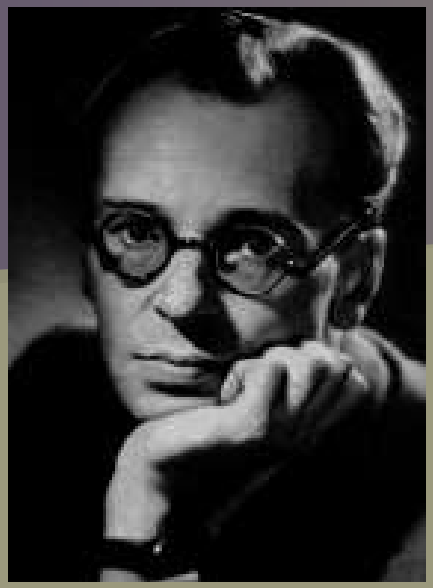
Текстове приредиле
Цвета Костов
Наташа Васиљевић
Универзитетска библиотека



Jankiel ADLER (Јанкјел Адлер, 1895-1949)



Један од суоснивача авангардне групе ликовних уметника и песника *Jung Jidysz*, основане у Лођу 1918. године. Запажен ликовни уметник под утицајем Пола Клеа, професор Академије у Дизелдорфу. У време владавине националсоцијализма његова дела су узимана као пример тзв. изопачене уметности (*Entartete Kunst*). Свој животни пут завршио у Шкотској са горким сазнањем да нико из породица његово деветоро браће и сестара није преживео Холокауст.

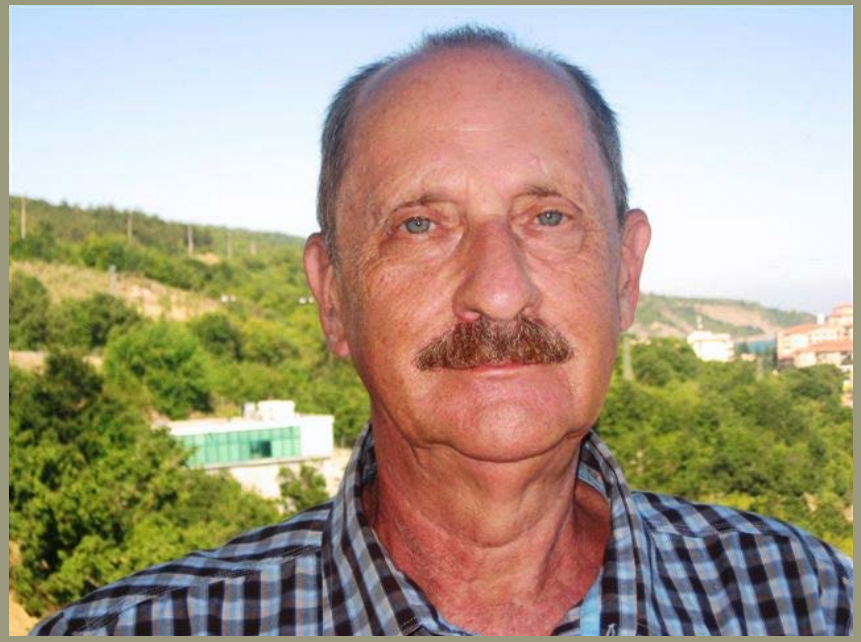


Jerzy ANDRZEJEWSKI (Јежи Анџејевски, 1909-1983)

Прозни писац, есејиста, публициста и сценариста, активан учесник културног и књижевног живота Пољске, добитник највиших пољских књижевних награда. Последњих година живота, дела објављивао у самиздату и био један од уредника часописа *Zapis*.

Edward BALCERZAN (Едвард Балцежан, 1937)

Писац, песник, преводилац, универзитетски професор и књижевни критичар. Аутор запажене теорије превођења и теоријских дела о песничкој уметности и пољској књижевности. Заговорник тзв. *лингвистичке поезије*.



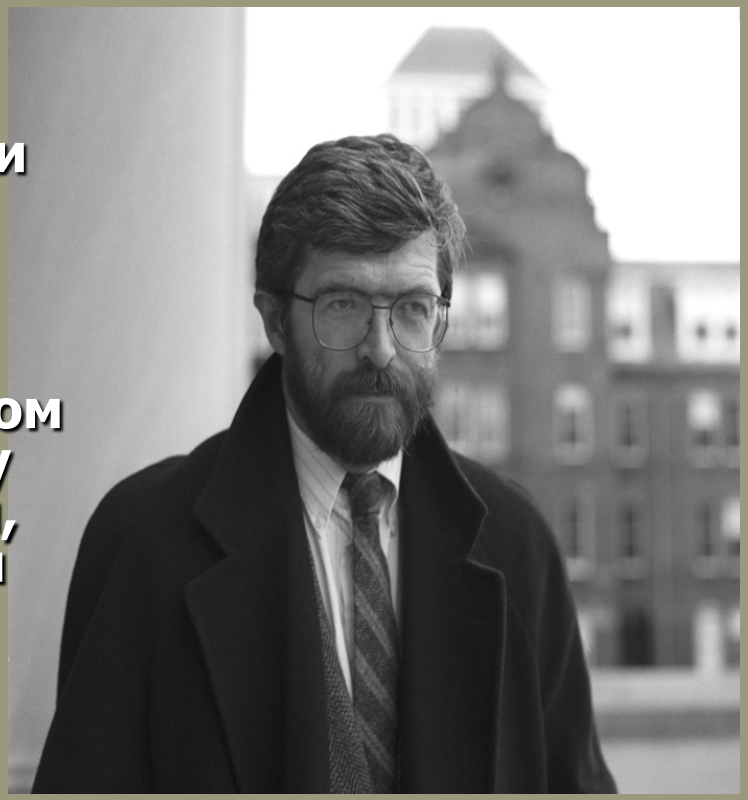


Marcin BARAN
(Марћин Баран, 1963)

Песник, есејиста, али и шоумен, током осамдесетих члан групе *bruLion*. Бави се новинарством, аутор је девет књига поезије и приређивач двојезичне антологије савремене пољске поезије објављене у САД.

Stanisław BARAŃCZAK (Станислав Бараньчак, 1946)

Песник, преводилац, књижевни критичар, есејиста, универзитетски професор ангажован током седамдесетих и у политичким водама као један од оснивача Комитета за заштиту радника и нелегалног часописа *Zapis*. Његовом оригиналном поезијом доминирају три принципа – етички, политички, књижевни. Парадоксално, највећи успех постигао је својом неангажованом парнасистичком поезијом, за коју је добио награду *Nike*.



Jacek BORKOWICZ
(Јацек Боркович, 1957)



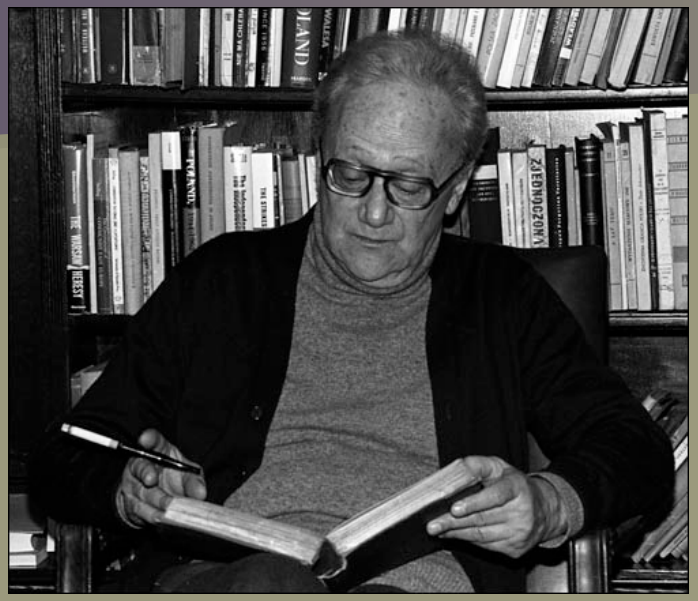
Пољски историчар и аналитичар специјализован за питања источне Европе и религије.

Tadeusz BOROWSKI (Тадеуш Боровски, 1922-1951)

Песник и приповедач упамћен по својој потрази за моралним вредностима које би могле да превазиђу ужасе реалности попут оних из Другог светског рата током којег је био у логору Дахау. Активан у послератној Пољској као новинар близак режиму али депресиван због бројних личних дилема, живот је окончао самоубиством.



Kazimierz BRANDYS
(Казимјеж Брандис, 1916-2000)



Романописац и есејиста јеврејског порекла, својим раним делима представник соцреализма. Касније окренут анализи моралних и психолошких дилема савремене Пољске због чега његова дела крајем седамдесетих престају да се објављују. Због неслагања са државном политиком почетком осамдесетих одлази у Француску у којој објављује своје последње радове.

Jan BRZĘKOWSKI (Јан Бженковски, 1903-1983)



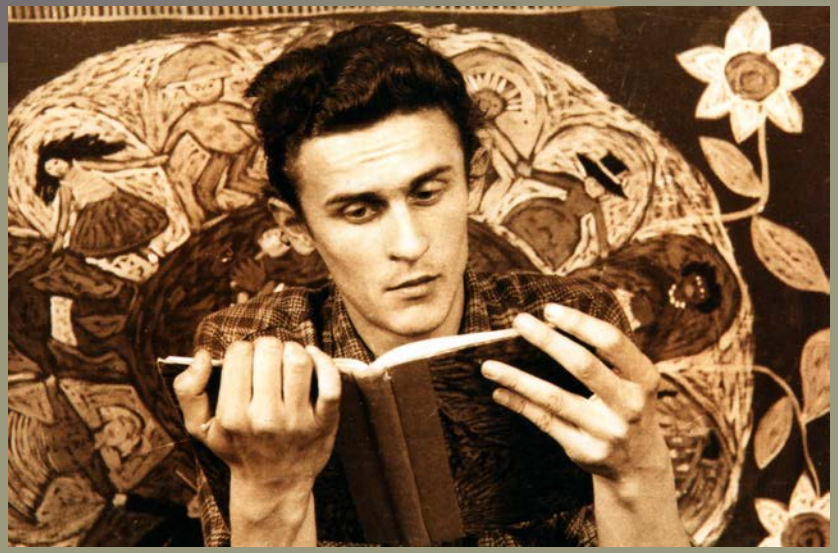
Песник, прозни писац, теоретичар уметности, уредник часописа *Савремена уметност*. Један од најпознатијих колекционара уметности двадесетог века, своју је збирку завештао Народном музеју у Кракову. У својој поезији комбинује утицаје Краковске авангарде и надреализма.



Mojżesz BRODERSON
(Мојжеш Бродерзон, 1890-1956)

Пољски песник, позоришни режисер и сликар, члан групе *Jung Jidysz* из Лођа. Активан учесник позоришног живота у Лођу и Варшави између два рата. За време нацистичке окупације бежи у Совјетски Савез, где се бави позориштем. Током чистки бива осуђен на десет година изгнанства у Сибир.

Andrzej BURSA
(Анджеј Бурса, 1932-1957)



Прерано преминули песник и приповедач по коме је названа једна од најзначајнијих награда за поезију у Пољској. Његова прва збирка објављена је тек постхумно, будући да је са свега 25 година умро од урођене срчане болести.



Józef CZECHOWICZ
(Јузеф Чехович, 1903-1939)

Најзначајнији сарадник лублинског часописа *Рефлектор*, присталица *чисте поезије*. Стварао је лирику коју је Милош окарактерисао као «камерну музику са контрапунктком тамних филозофских и метафизичких питања.» Трагично настрадао у бомбардовању на самом почетку Другог светског рата.

Krzysztof CZYŻEWSKI (Кшиштоф Чижевски, 1958)



Позоришни продуцент, есејиста и издавач, оснивач *Fundacja Pogranicze* у Сејну, позоришне трупе Gardzienice из Лублина. Познат пре свега по свом друштвеном ангажману. одел интеркултурног дијалога своје фондације пропагира у кризним подручјима широм света.



Tytus CZYŻEWSKI
(Титус Чижевски, 1880-1945)

Сликар, футуристички песник, теоретичар уметности, члан групе пољских експресиониста *Formiści* и уредник истоименог часописа. Суоснивач Пољског футуристичког клуба, објављивао је претежно тзв. визуелну поезију.

Zbigniew DOMINIAK
(Збигњев Доминьак, 1947-2002)

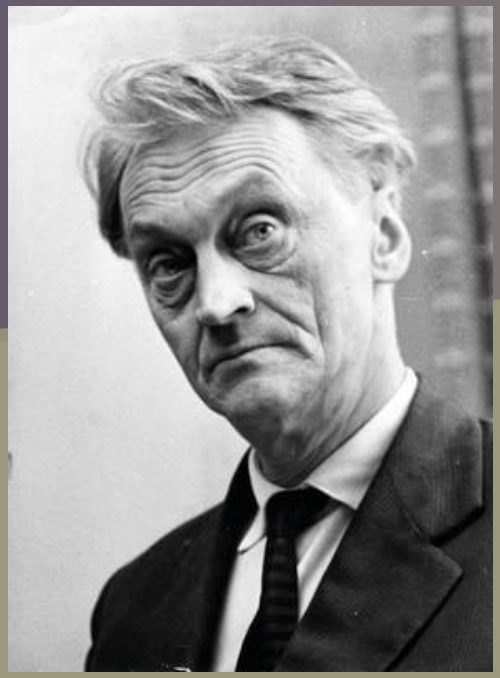


Песник и светски путник чија су последња путовања обухватила управо наше крајеве. Уредник часописа *Tygiel Kultury*. После његове преране смрти овај часопис је установио награду под његовим именом намењену преводиоцима пољске поезије на словенске језике.

Janusz DRZEWUCKI (Јануш Џевуцки, 1958)



Песник, књижевни критичар, новинар и издавач. Током последњих двадесет година објавио је шест књига поезије и три књиге критике. Био је главни уредник издавачке куће *Citeljnik*.



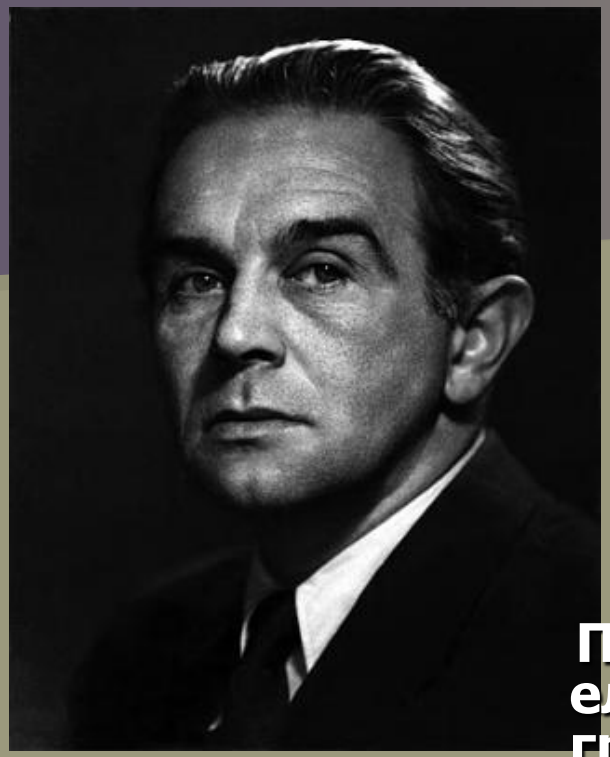
Kornel FILIPOWICZ (Корнел Филипович, 1913-1990)

Прозни писац и публицист, те филмски сценарист и драмски писац. У младости близак Краковској авангарди. Иако је аутор низа историјских романа, пре свега је упамћен као мајстор кратке прозе. Сматра се представником метафизичког реализма.

Aleksander FIUT
(Александер Фјут, 1934)



Професор на универзитетима у Лилу, Берклију, Блумингтону, Бечу и Скопљу. Специјалиста за књижевност двадесетог века и интердисциплинарне студије које се тичу односа књижевности и социологије, антропологије, религије и психологије. Сматра се највећим познаваоцем стваралаштва и живота Чеслава Милоша, посебно његове поезије.



Konstanty Ildefons GAŁCZYŃSKI (Константи Илдефонс Галчињски, 1905-1953)

Песник чија је лирика осенчена елементима фантастике, хумора и гротеске. Његови почеци везани су за групу *Kwadryga*, али је сарађивао са читавим низом књижевних часописа различите оријентације. «Створио је безброј оригиналних жанрова између гротеске и надреализма, популарну поезију високог уметничког ранга, савремени црни хумор који је објављивао у сатиричним циклусима» (Б.Р.)

Zuzanna GINCZANKA
(Зузана Гинчанка, 1917-1945)

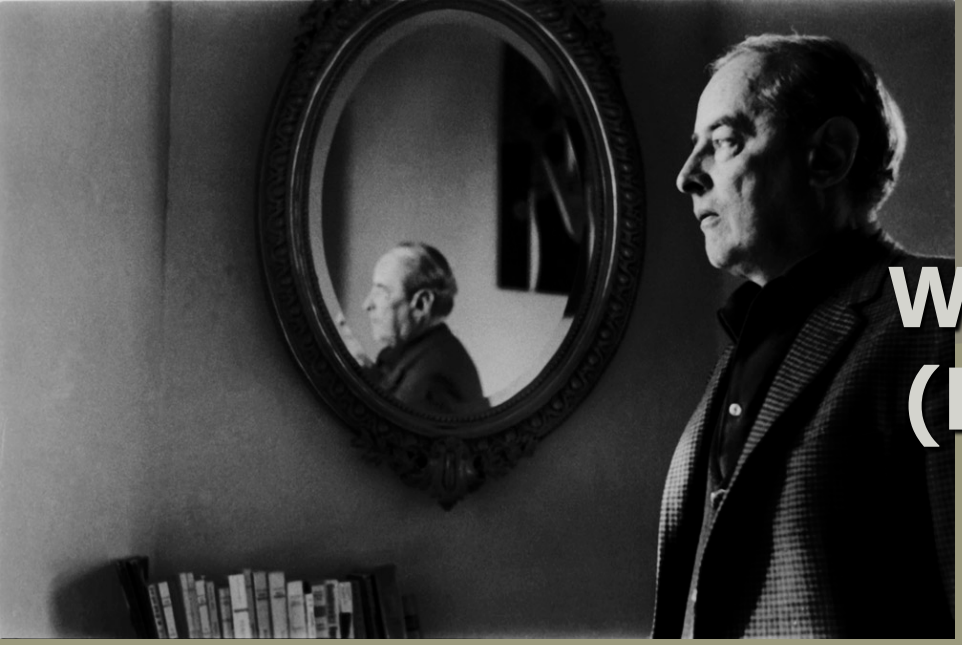


Још као тинејџерка постала сарадник часописа *Skamander*. Током свог кратког живота објавила само једну збирку поезије, али се кретала у круговима најзначајнијих књижевника тога доба. Пољскојеврејска песникиња није дочекала крај Другог светског рата, али њени стихови из тог периода сведоче о прогону и снажно осуђују потказиваче који су проузроковали њену (и многе друге) бесмислене и преране смрти.



Natasza GOERKE
(Наташа Герке, 1962)

Списатељица која је средином осамдесетих напустила Пољску, да би живела најпре у Азији а затим у Немачкој. Заступљена у антологијама савремене пољске књижевности.



Witold GOMBROWICZ (Витолд Гомбрович, 1904-1969)

Прозни и драмски писац, есејиста. Емигрант од 1939, живео најпре у Аргентини, затим у Француској. И формално и садржински сматра се једним од најрадикалнијих аутора свога века. Његова филозофско-антрополошка проза приближава га есејистици, а критика колективизма и национализма провлачи се кроз сва његова дела.

Jerzy GÓRZAŃSKI (Јежи Гужањски, 1938)



Шездесетих година био је један од мање гласних припадника групе *Хибриди*. Песме из његових каснијих збирки одражавају његову склоност ка апсурду са крајње изненађујућим асоцијацијама.



Manuela GRETKOWSKA (Мануела Гретковска, 1964)

Једна од најпопуларнијих и најконтроверзнијих ауторки савремене пољске прозе. Објавила читав низ бестселера у којима је приповест само основа за уметнуте мини есеје, репортаже, ироничне коментаре друштвених збивања. Уредница часописа *Elle* и оснивач Женске партије која није успела да се наметне као парламентарна странка.

Marcin HAMKAŁO
(Марћин Хамкало, 1971)



Песник и публициста. Директор Међународног фестивала приповетке у Вроцлаву и редактор издавачке куће *Czarne*.

Julia HARTWIG (Јулија Хартвиг, 1921)



Песникиња, есејиста и преводилац; аутор студија из области романистике, прозни писац и писац драма за децу. Иако се као песникиња појављује релативно касно, добитница је низа награда и један од најпревођенијих пољских песника. Често поређена са Шимборском. У својој поезији негује два паралелна стила – прозни и метафорички.

Gustaw HERLING-GRUDZIŃSKI (Густав Херлинг-Грудињски 1919-2000)



Писац, есејиста и један од најистакнутијих интелектуалаца свога доба. Од краја Другог светског рата живео је у изгнанству, а у Пољској је био забрањен и скоро сасвим непознат до почетка деведесетих.



Zbigniew HERBERT (Збигњев Херберт, 1924-1998)

Песник, драмски писац, есејист и преводилац. Један од најпревођенијих и најпознатијих пољских писаца двадесетог века. Представник неокласицизма у поезији, директног језика и чврстих моралних начела.

Paweł HUELLE (Павел Хиле, 1957)

Романописац и новинар из Гдањска који је позорница за скоро сва његова књижевна дела. Екранизација његовог дебитантског романа допринела је широкој рецепцији потоњих. Његова проза следи традиције Граса и Бруна Шулца.



Jarosław IWASZKIEWICZ (Јарослав Ивашкјевич, 1894-1980)

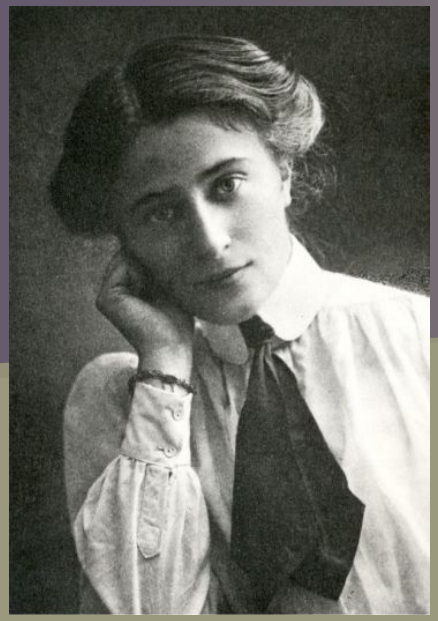


Пољски песник, есејист, драмски и прозни писац, цењен због својих раних дела, а проказан због политичких активности у комунистичкој Пољској. Био је дугогодишњи председник Удружења пољских писаца и учествовао је у хајци на пољске књижевне дисиденте. Раних деведесетих избачен је из читанки и лектира. Аутор обимног и разноврсног опуса, који се најпре доказао као аутор контемплативне поезије, а касније и као аутор успелих драма и кратких прича, али и путописа, мемоара, есеја, књижевних критика.

Bruno JASIEŃSKI
(Бруно Јасјењски, 1901-1938)



Типичан представник футуризма, чије је право име Виктор Зисман. Већ сразмерно познат, двадесетих година сели се у Француску где ствара низ радикалних дела, а због једног чак бива депортован. Убрзо одлази за Совјетски савез, где уређује месечни часопис на пољском, *Kultura mas*. Страда током чистки касних тридесетих година под неразјашњеним околностима. Фестивал футуриста *Brunonalia* који се сваке године одржава у Климонтову добио је назив по њему.



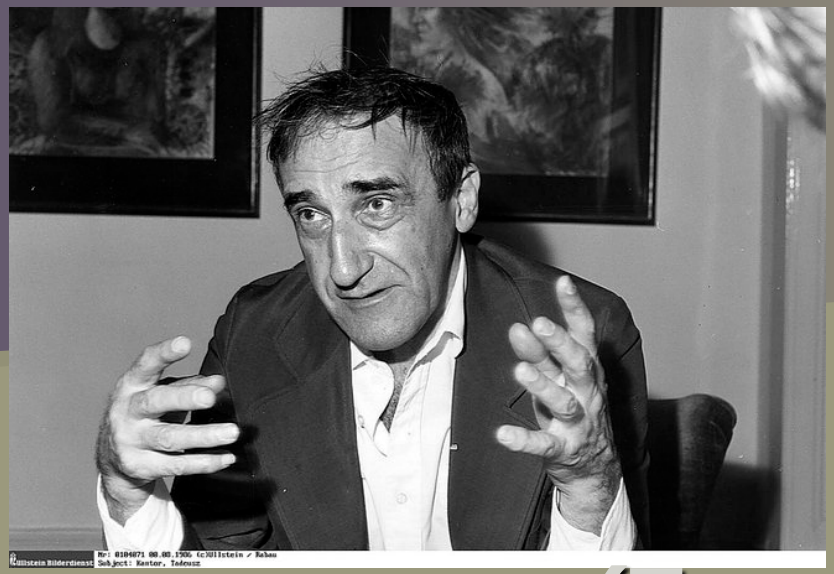
Kazimiera IŁŁAKOWICZÓWNA (Казимјера Илаковичувна, 1892-1983)

Песникиња, преводилац, писац за децу. Припадала је кругу песника окупљених око часописа *Skamander* током двадесетих и тридесетих година прошлог века. Најпре ствара у традицији модернизма, да би се касније приближила тзв. поетици свакодневице.

Jerzy JANKOWSKI
(Јежи Јанковски, 1887-1941)

Типичан представник футуризма чије су прве песме карактеристичног графичког изгледа објављене уочи Првог светског рата. Само неколико година касније због озбиљних психичких тегоба погоршаних алкохолизмом налази уточиште у психијатријској установи у Вилну где и умире за време немачке окупације.

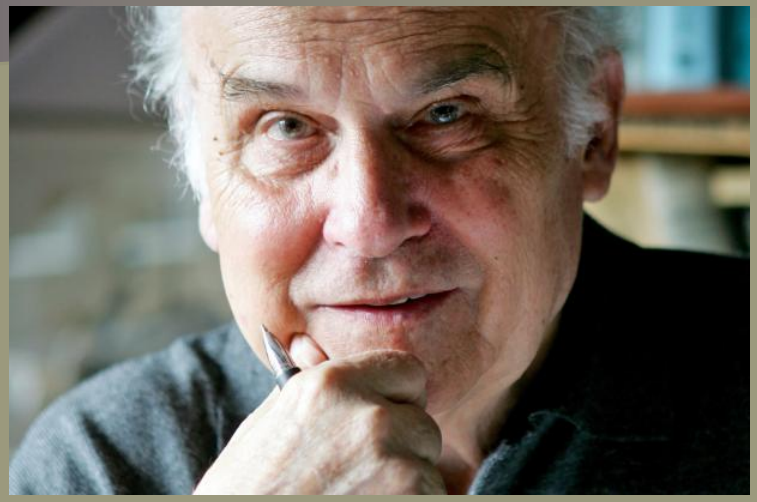




Tadeusz KANTOR (Тадеуш Кантор, 1915-1990)

Сликар, сценограф, позоришни режисер. Оснивач *Марионетског позоришта* и обновитељ експерименталног позоришта *Крикот* (2) којим је руководио све до смрти после које се ово позориште угасило. Аутор теоретских текстова о позоришној уметности, али и предавач на Академији лепих уметности у Хамбургу.

Ryszard KAPUŚCIŃSKI (Ришард Капушћињски, 1932-2007)



Новинар и књижевник, познат најпре као једини дописник из Африке током дуге борбе против колонијализма. Добитник низа награда, како у области новинарства, тако и књижевних.

Krzysztof KARASEK (Кшиштоф Карасек, 1937)

Песник, есејиста и књижевни критичар, представник тзв. *Новог таласа*. Члан редакција часописа *Orientacje, Nowy Wyraz* и *Literatura*. Добитник многобројних награда, међу којима је и међународна награда за књижевност «Нови Сад» 2012. године. У образложењу је наведено да се она Карашеку додељује „за допринос савременој поезији у амбијенту сила историје и политике, што је битно утицало на модерну пољску културну реалност“



Eugeniusz KASJANOWICZ (Еугењуш Касјанович, 1954)

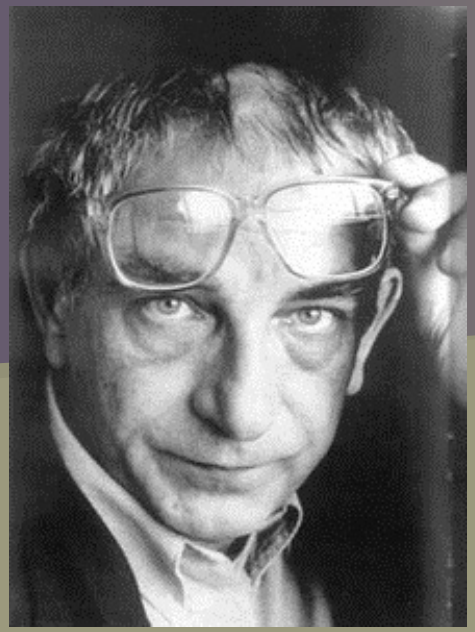


Сарадник бројних часописа, активан и у другим медијима. Аутор дванаест књига поезије, заступљен у бројним антологијама. Заменик директора библиотеке у Сједлцама.

Marzanna KIELAR
(Мажана Кјелар, 1963)

Песникиња и професорка филозофије коју је критика назвала пољском Сапфом. Њену поезију пуну сугестивних метафора и филозофских размишљања карактерише изразито женско виђење света, које и сама радо истиче у интервјуима.





Krzysztof KIEŚLOWSKI (Кшиштоф Кјешловски, 1941-1996)

Чувени пољски филмски режисер и сценариста, добитник бројних награда, укључујући оне Фестивала у Кану, Венецији и Берлину. Најпре аутор документарних филмова, али после цензурисања једног и инцидента током снимања другог почетком седамдесетих, опредељује се за играни филм не толико због уметничке слободе, колико због могућности да верније прикаже свакодневицу.

Hubert KLIMKO-DOBRZANIECKI (Хуберт Климко-Добжањецки, 1967)



Прозни писац и путописац. Дуго живео на Исланду а сада у Аустрији. Номинован за неколико најзначајнијих националних књижевних награда.

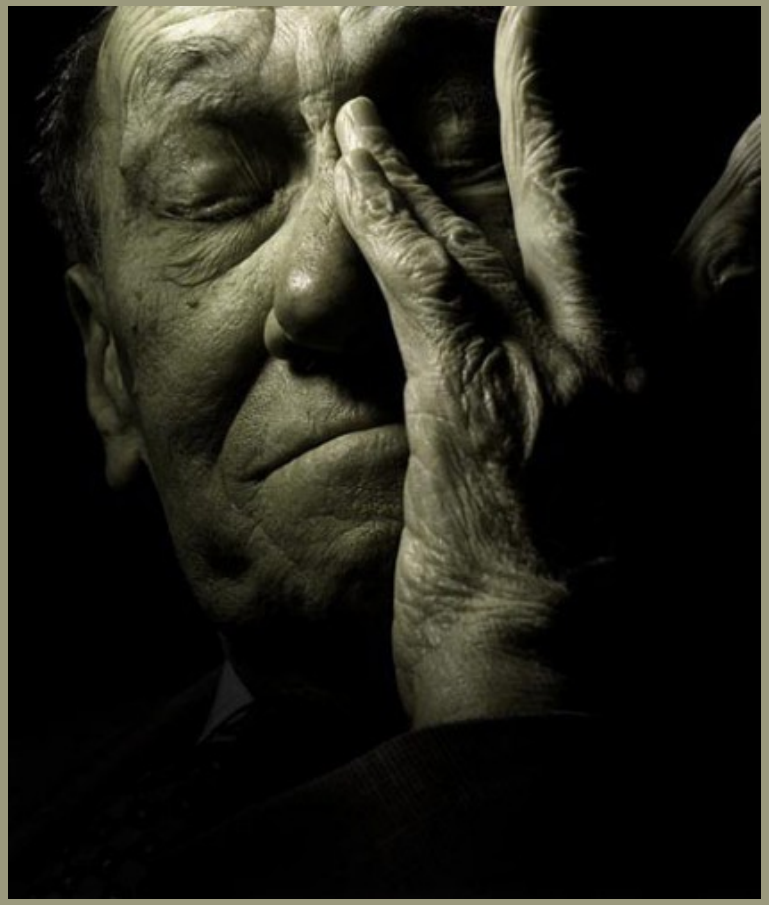
Agnieszka KŁOS (Агњешка Клос)



Прозни писац, уметнички критичар, фотограф, аутор мултимедијалних пројеката. Учесница Фестивала кратке приче у Кикинди

Leszek KOŁAKOWSKI (Лешек Колаковски, 1927-2009)

Пољски филозоф чувен по својој еволуцији од марксизма ка интелектуалном ангажману против сваке врсте тоталитаризма, да би се у последњој фази потпуно посветио питањима религије. До 1968. предавач Универзитета у Варшави, а после тога углавном предаје на Оксфорду. Поред тога, он је и писац који се огледао у свим књижевним жанровима, познат пре свега као мајстор есеја.



Julian KORNHAUSER
(Јулијан Корнхаузер, 1946)



Песник, романописац, књижевни критичар и преводилац са српског и хрватског. Један од најистакнутијих представника пољског *Новог таласа* поезије седамдесетих, стваралац у традицији надреализма и широког распона поетских средстава и тема. У прозним делима истражује сопствену духовну биографију, али и колективну биографију своје генерације.

Wojciech KUCZOK
(Војћех Кучок, 1972)

Романописац, песник, филмски критичар и сценариста, добитник награде *Nike*. Дебитовао најпре поезијом као припадник песничке групе *Na Dziko*.



Grzegorz ŁATUSZYŃSKI (Гжегож Латушињски, 1933)

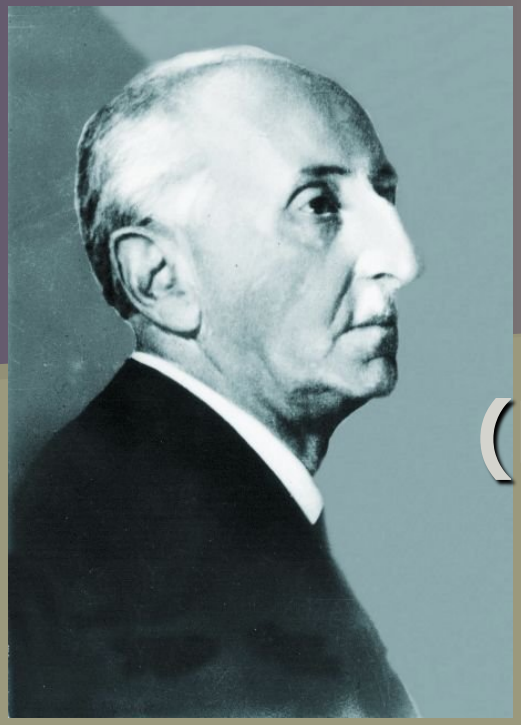


Пољски писац, песник, антологичар и критичар. Шездесетих година лектор за пољски језик на Универзитету у Београду, касније дописник из Београда и дипломатски представник у Југославији. Дао је значајан допринос превођењу и рецепцији југословенске књижевности у Пољској, као и превођењу пољских песника на српски и хрватски.

Małgorzata LEBDA
(Малгожата Лебда, 1985)



Песникиња и фотограф, најмлађи аутор заступљен на изложби. Први језик на који је преведена њена поезија је управо српски.



Bolesław LEŚMIAN
(Болеслав Лесмјан, 1877-1937)

Један од најутицајнијих пољских песника с почетка двадесетог века. Сматра се да је међу првима увео тековине симболизма и експресионизма у стихове на пољском језику. Познат по свом јединственом стилу који обилује неологизмима, као и начину на који своју животну филозофију повезује са митским окружењем проистеклим из пољског фолклора.

Ewa LIPSKA (Ева Липска, 1945)



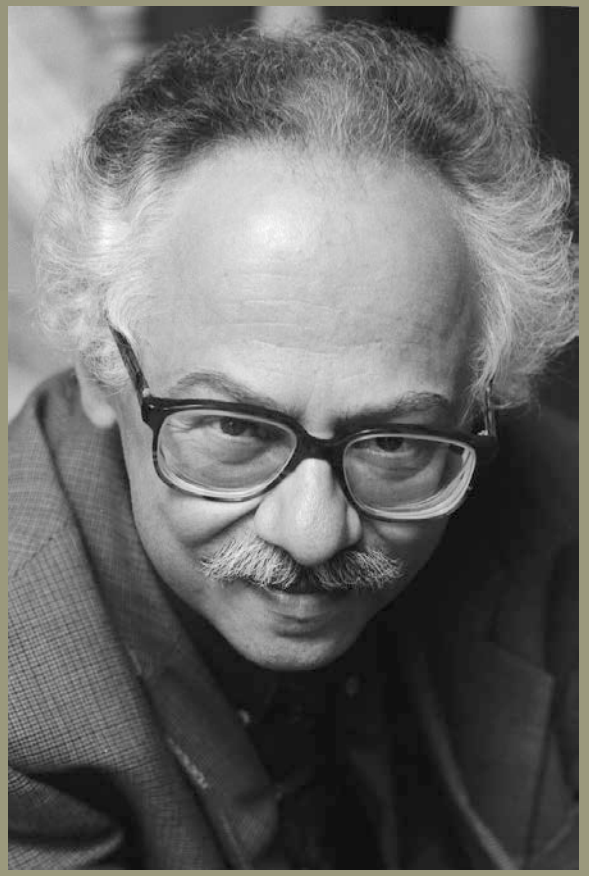
Песникиња која се често сврстава у генерацију пољског *Новог таласа*, своје прве стихове објављује у часопису *Gazeta Krakowska* са само шеснаест година. Деведесетих борави у Аустрији у својству дипломате и директора Пољског института. По општем тону песимистичка и индивидуалистичка, њена поезија јој је донела читав низ престижних европских награда.

Łukasz MAŃCZYK
(Лукаш Мањчик, 1978)

Песник, есејиста, сценариста, запослен у Културном центру Кракова. Први преводи његових песама су они на српском.

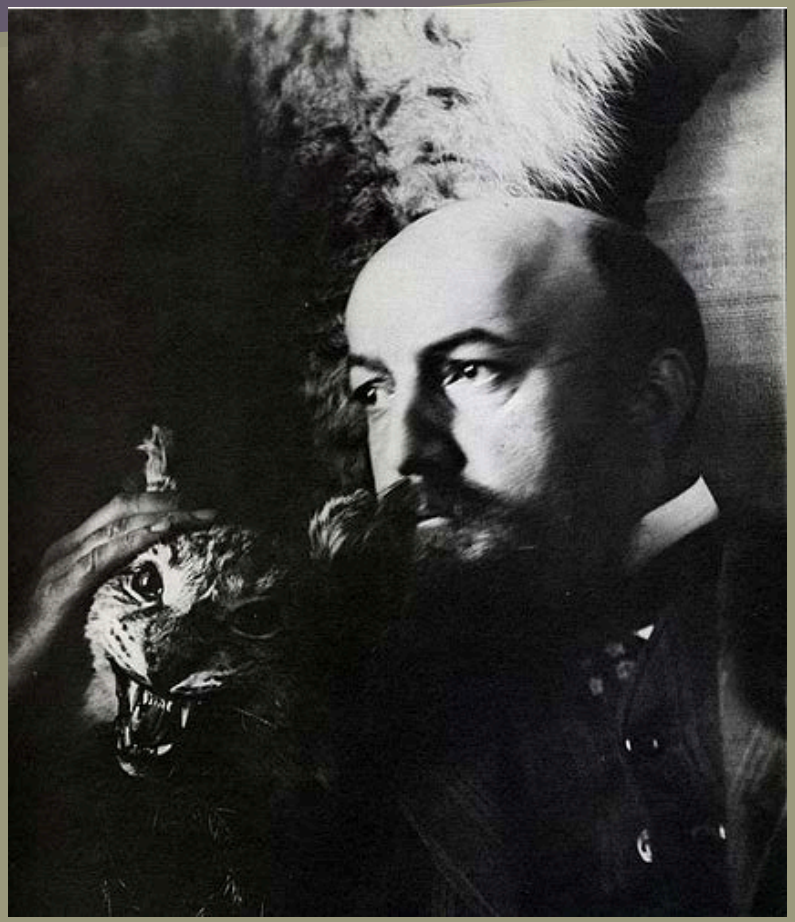


Piotr MATYWIECKI (Пјотр Мативјецки, 1943)



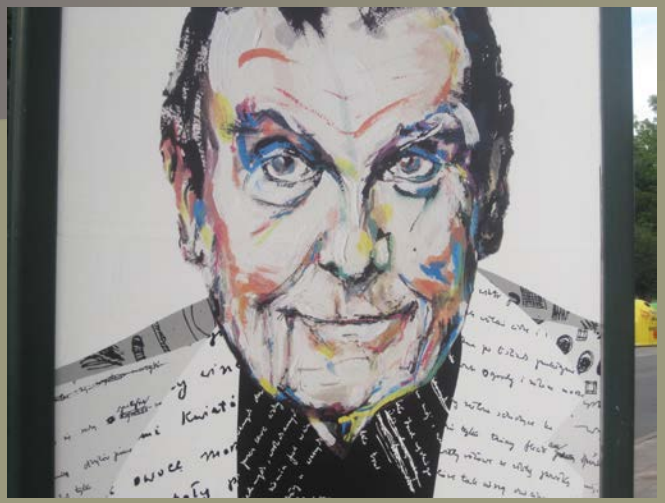
Песник и есејиста, овенчан са више награда. Релативно скроман опус укључује неколико књига поезије и запажену антологију пољске поезије од самих њених почетака до савременог доба. Најважнијим његовим делом ипак се сматра обимна збирка есеја који се баве есхатолошким аспектом феномена зла, за коју је добио награду Пен клуба.

Tadeusz MICIŃSKI
(Тадеуш Мићињски, 1873-1918)



Песник, прозни и драмски писац чије је целокупно стваралаштво прожето филозофским питањима. Иако се обично сматра модернистом, његово дело је заправо претеча авангардних праваца процветалих по окончању Великог рата. При крају рата је овај књижевник изгубио живот у Руској револуцији.

Czesław MIŁOSZ
(Чеслав Милош, 1911-2004)



Песник, есејиста, прозни писац, добитник Нобелове награде 1980. године. Почетком педесетих напушта дипломатску службу и добија политички азил у Француској. Од шездесетих до деведесетих живи у Сједињеним државама. Његова поезија се креће у распону од друштвеног ангажмана до филозофско-егзистенцијалистичких питања. И у поезији и у прози његова се дела одликују ерудицијом, али и сложеношћу језика и стила као и необично маштовитим поетским сликама.

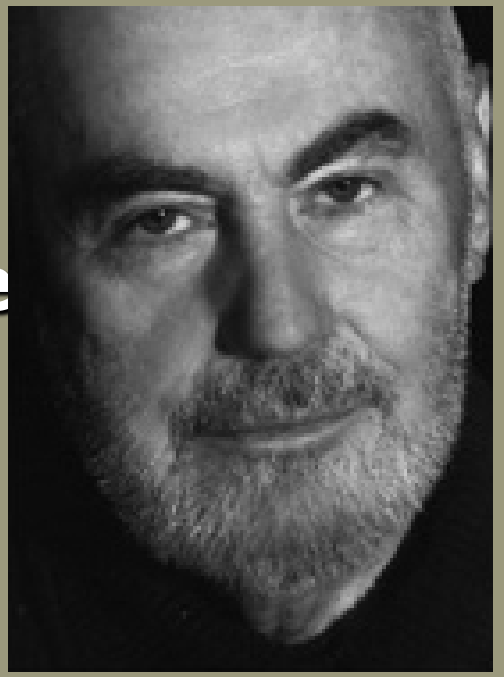


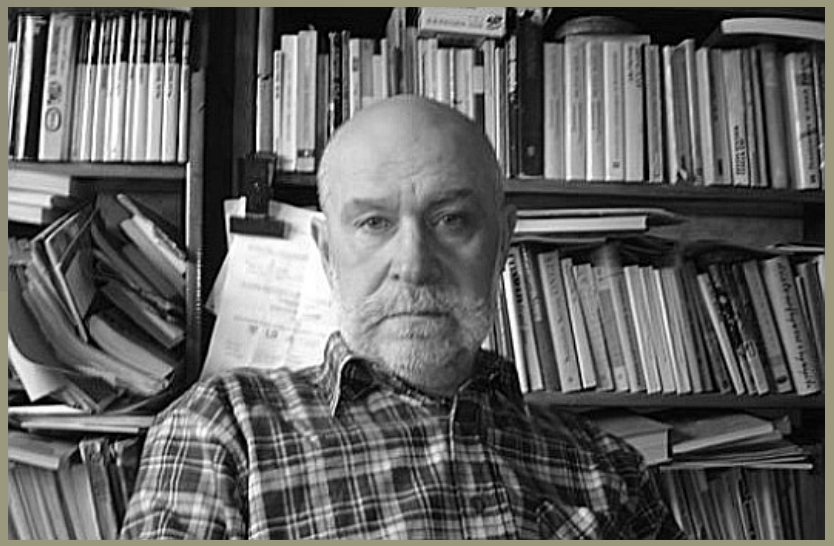
Stanisław MŁODOŻENIEC (Станислав Младожењец 1895-1959)

Футуристички песник чије је главно изражајно средство гротеска. Пореклом из сељачке породице, за време Првог светског рата као ратни заробљеник завршио гимназију у Москви. Суоснивач футуристичког клуба Katarynka.

Aleksander NAWROCKI (Александер Навроцки, 1940)

Песник, прозни писац, есејиста и преводилац који је свој књижевни пут отпочео у часопису *Kultura*. Уредник капиталне тротомне антологије која покрива хиљаду година пољске поезије. Организатор више песничких манифестација.

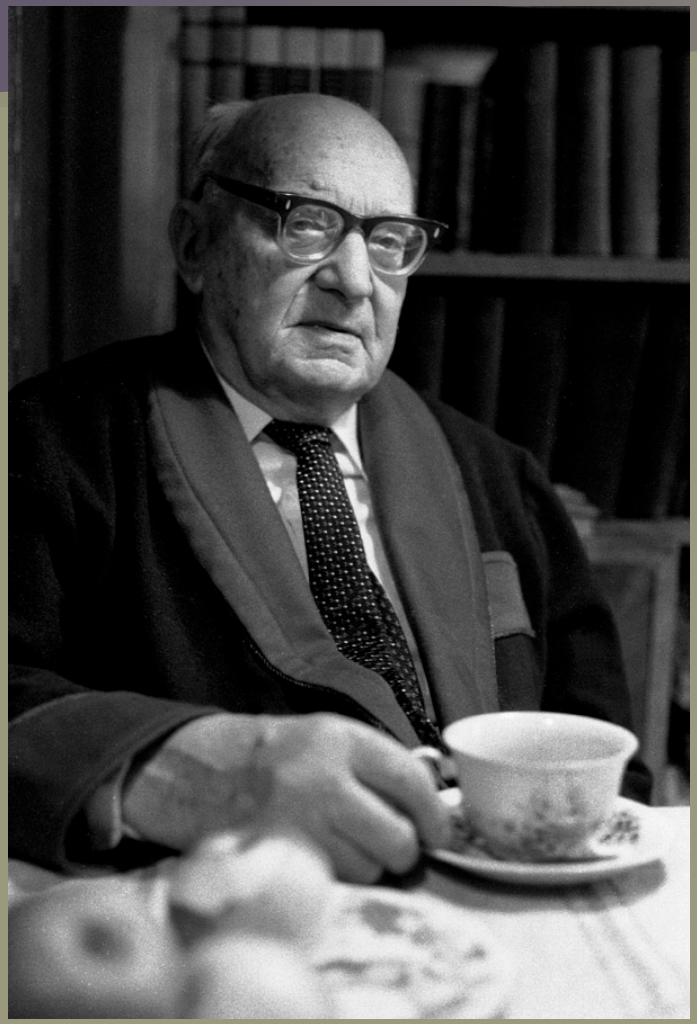




Janusz NICZYPOROWICZ (Януш Њичипорович, 1952-2009)

Писац, репортер и новинар из Бјалистока, добитник више књижевних награда.

Igor NEWERLI
(Игор Неверли, 1903-1987)

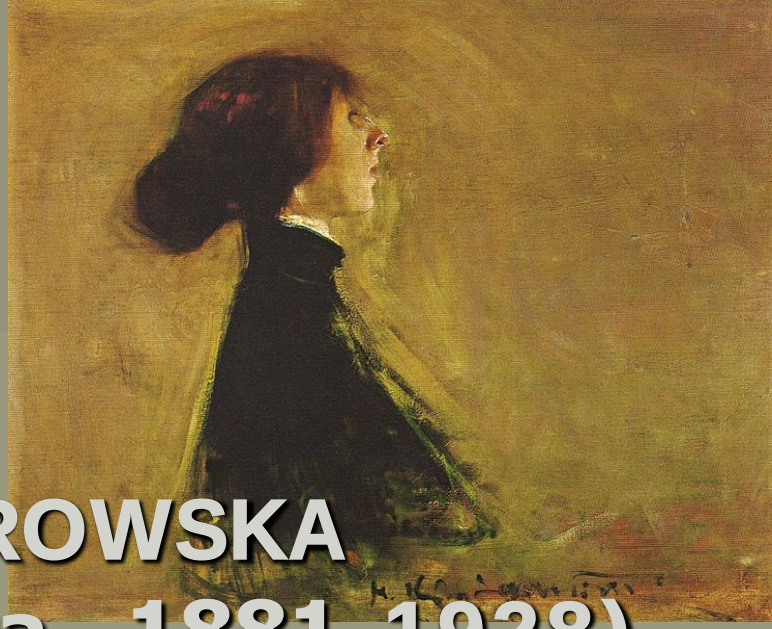


Романописац и педагог. Током немачке окупације члан пољског покрета отпора, затим заробљеник у концентрационим логорима. По ослобођењу активан у удружењима књижевника. Његови романи послужили су као предложак за два филма Јежија Кавалеровича.

Ferdynand Antoni OSSENDOWSKI (Фердинанд Антони Осендовски, 1876-1945)

Писац, универзитетски професор и публициста, познат пре свега по својим путописима и сведочанствима о руској револуцији. У време револуције протеран из Русије, где је радио као предавач и истраживач, најпре путује по Азији, а затим се привремено настањује у Њујорку. У Пољској се активно ангажује у борби против комунизма, због чега су 1945. када је умро, Совјети откопали његов гроб да би се уверили да је «озлоглашени непријатељ народа» заиста мртав.

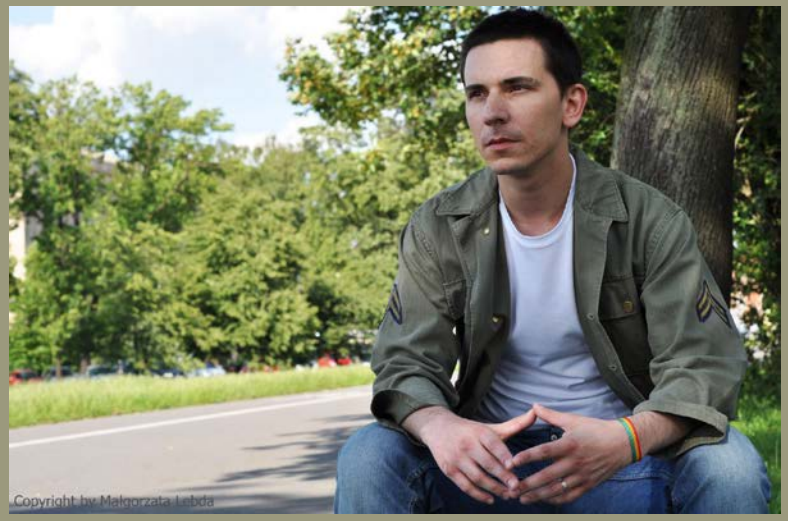




Bronisława OSTROWSKA (Бронислава Островска, 1881-1928)

Песникиња и писац кратке прозе. Почетком века заједно са супругом, вајаром Станиславом Островским живи у Паризу где објављује поезију под утицајем симболизма. По повратку у Пољску пише патриотску поезију, кратку прозу и приче за децу; да би врхунац свог стваралаштва постигла својим последњим збиркама поезије које садрже елементе колоквијалности и присности у обраћању.

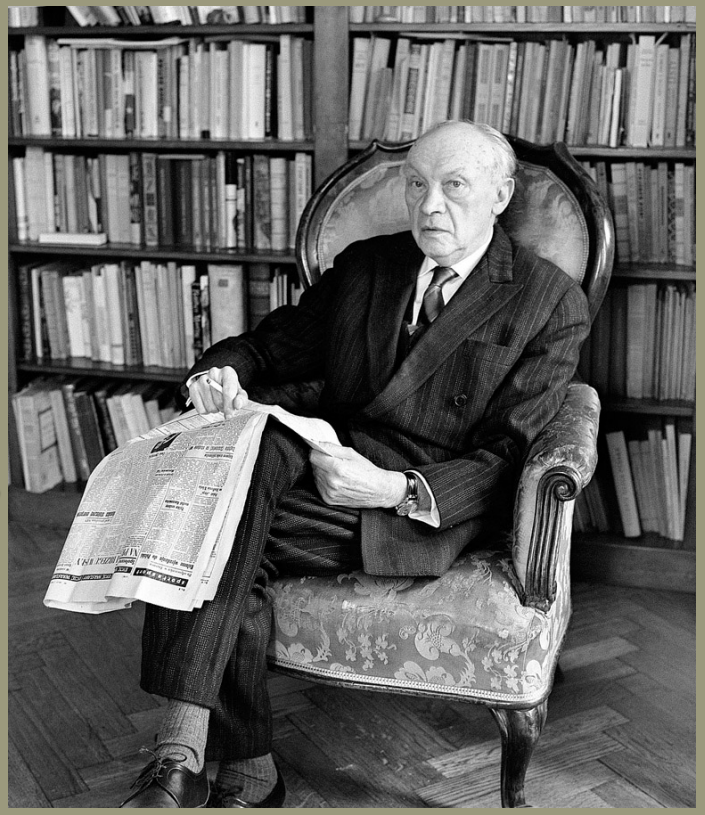
Eryk OSTROWSKI
(Ерик Островски, 1977)



Песник, прозни писац, есејист и критичар. Активан на плану популаризације млађих краковских писаца и у успостављању веза са песницима из иностранства, између осталог, и са представницима београдског *Трећег трга*.

Jan PARANDOWSKI
(Јан Парандовски, 1895-1978)

Прозни писац, есејиста и преводилац. По образовању класични филозоф и археолог, професор Универзитета у Лублину. Аутор историјских романа и путописне прозе по правилу везане за Грчку и Италију. Дугогодишњи председник пољског и потпредседник међународног ПЕН клуба.

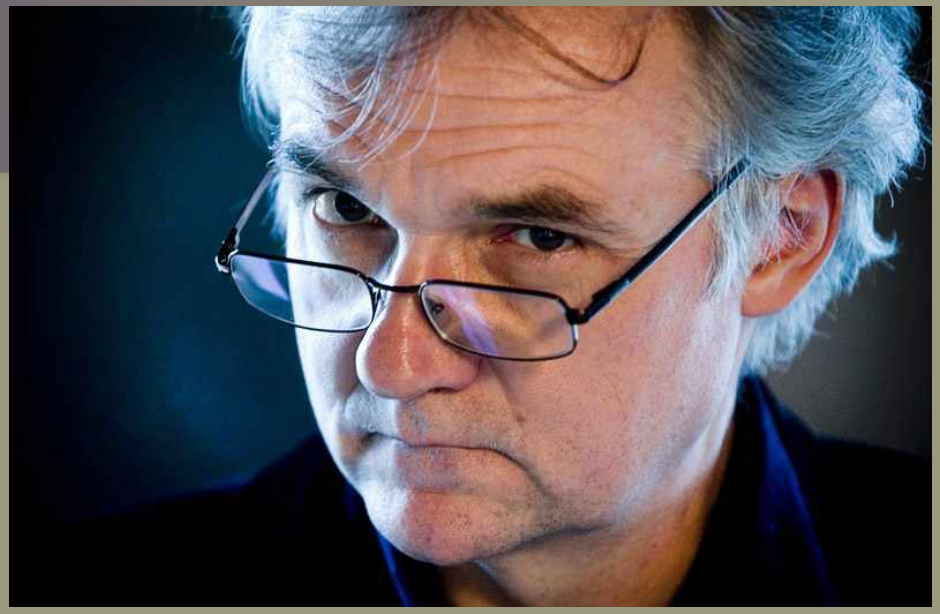




Tadeusz PEIPER
(Тадеуш Пајпер, 1891 –1969)

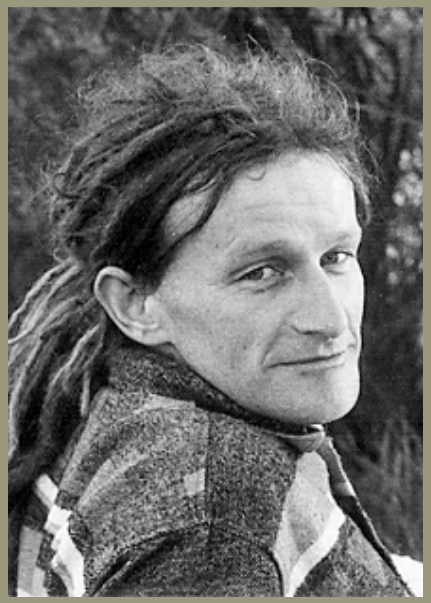
Теоретичар авангарде, песник, прозни и драмски писац и критичар. Оснивач часописа Zwrotnica посвећен авангардној поезији у коме су млади песници Краковске авангарде објавили своје прве песме. Одбацивао је традиционалну версификацију и емоционалност, а уместо њих је заговарао сложене метафоре и тзв. еквиваленте осећања.

Jerzy PILCH (Јежи Пилх, 1952)



Прозни писац и публициста који се прославио као аутор сатиричних колумни о популарним личностима из краковског књижевног миљеа. Његове приповести су ироничне, језички атрактивне и изузетно духовите. Познат и по својим романима, од којих је један овенчан наградом *Nike*.

Jacek PODSIADŁO (Јацек Подсјадло, 1964)



Песник, прозни писац и фељтониста генерације bruLion. Врло плодан аутор, са преко двадесет збирки поезије. Добитник више награда, међу њима и Награде «Чеслав Милош». До скора је водио ауторске емисије Пољског радија Ополе. Његова поезија је претежно обојена аутентичним скептицизмом јер живот који описује није нимало налик на поезију.

Julian PRZYBOŚ
(Julijan Pšiboš, 1901-1970)



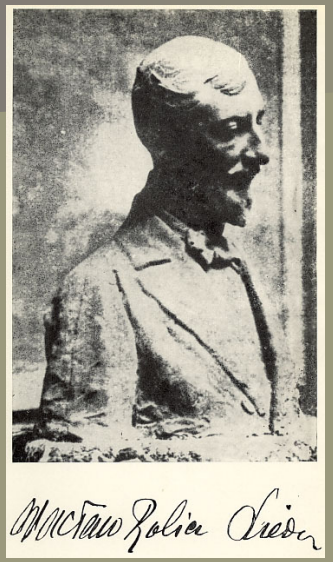
Један од најзначајнијих песника Краковске авангард*е*. Бавио се и есејистиком и теоријским одређивањем авангардне поезије. Заговарао минимум речи и максимум поезије. Овај принцип конструктивизма и функционализма следили су и тзв. лингвистички песници млађих генерација.

Władysław REYMONT (Vladislav Rejmont, 1867-1925)

Пољски романописац, добитник Нобелове награде за књижевност 1924. Одбио је да се замонаши по жељи родитеља, те је прекинуо образовање и рано почео да сам себе издржава бавећи се најразличитијим занимањима. Његова разноврсна искуства била су солидан предложак његове ране прозе. Његови романи са јасном социјалном поруком одступају од традиционалног облика и немају дефинисаног главног јунака. Пољска заједница у Канади основала је фондацију са његовим именом која промовише очување пољског језика и културе у тој земљи.



Wacław ROLICZ-LIEDER (Вацлав Ролич Лидер, 1866-1912)



Песник симболиста који је у младости писао крајње херметичну поезију. Популаран тек од тридесетих година двадесетог века када су га открили припадници авангарде. За живота није имао нимало успеха, а књиге су му штампане у тако малим тиражима да су њихова прва издања данас прави раритети. По окончању студија посветио се проучавању старопољског језика, а његова истраживања из области лингвистике доносе му статус академика.

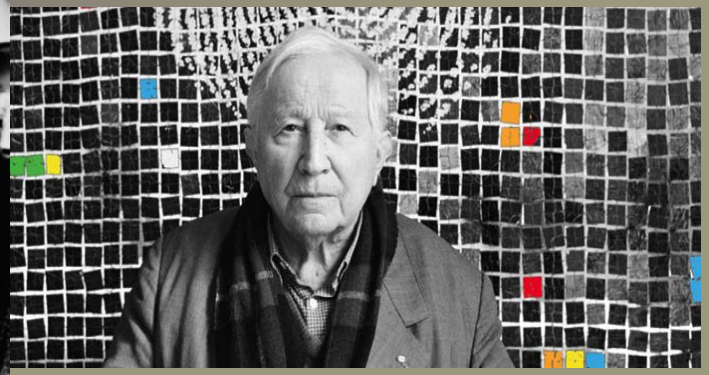
Joanna ROSZAK (Joанна Рошак, 1981)



Песникиња, прозни писац и асистент Славистичког института Пољске академије наука. Учесница Фестивала кратке приче у Кикинди.

Tadeusz RÓŻEWICZ (Тадеуш Ружевич, 1921)





Песник, прозни и драмски писац, филмски сценариста и есејиста. Лајтмотив његовог стваралаштва је морална ситуација савременог човека. У Србији превођен већ педесетих година прошлог века. Добитник многих значајних награда, међу њима *Nike* и Европске награде за поезију КОВ.

SAPKOWSKI, Andrzej (Анџеј Сапковски, 1948)

Најпопуларнији и најпревођенији савремени аутор епске фантастике, једнако омиљен међу читаоцима и хваљен од критике. Сматра се иноватором овог жанра, због коришћења словенске митологије. На основу његових дела осмишљена је компјутерска игра *The Witcher*, а снимљени су и филм и телевизијска серија који су – за разлику од игрице – били финансијски неуспешни.



Bruno SCHULZ
(Бруно Шулц, 1892–1942)



Писац и сликар јеврејског порекла, убијен током окупације. Талентован графички уметник, на чијим се делима појављују људи налик на карикатуре. Писао је биографску прозу обојену поезијом и мистиком, блиску и Кафки и надреализму и психоаналитичким списима. Данас важи за култну личност такозване Средње Европе.



Henryk SIENKIEWICZ (Хенрик Сјенкјевич, 1846- 1916)

Романописац, добитник Нобелове награде 1905. Најпре се афирмише као аутор сатиричних текстова под јаким утицајем позитивистичке филозофије. Пише историјске романе међу којима се истиче трилогија о Пољској седамнаестог века, али и романе на савремене теме. Био је толико популаран да је 1900. сакупљено довољно добровољних прилога да се за њега откупи замак у коме су живели његови преци. Иза себе је оставио обимно дело које је током педесетих сакупљено у скоро шездесет томова његових сабраних дела.

Israel Joszua SINGER
(Израел Јошуа Сингер, 1893-1944)

Пољски писац који је своја прозна дела писао на јидишу. У Сједињене државе је имигрирао 1932, као афирмисан писац. Старији брат добитника Нобелове награде, Исака Башевиса Сингера. Аутор неколико драма које су са успехом продуциране у Европи и Америци.



SONNENBERG, Ewa
(Ева Зоненберг, 1967)

Песникиња, пијанисткиња и предавач креативног писања, позната по томе што организује занимљиве књижевне вечери у којима на оригиналан начин комбинује музику и поезију.

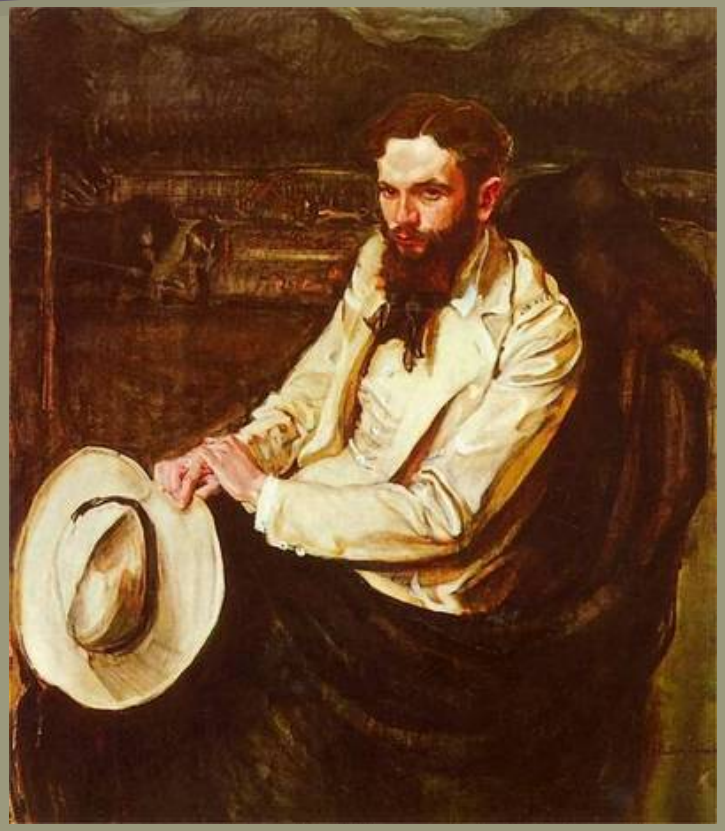




Jerzy SOSNOWSKI (Јежи Сосновски, 1962)

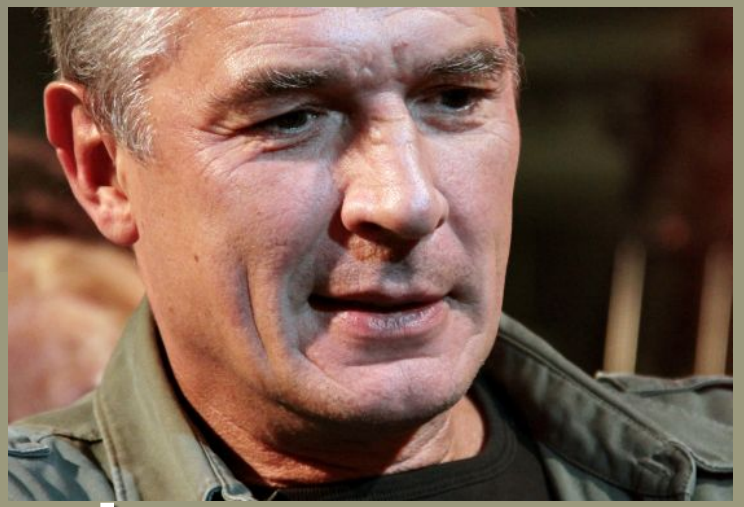
Писац, научник, публициста и радио новинар. Пошто се афирмисао најпре као критичар и изградио академску каријеру, прилично неочекивано се појавио и као прозаиста, творац фантастичних кратких прича које сам дефинише као наличје традиционалне прозе.

Leopold STAFF
(Леополд Стаф, 1878–1957)



Песник и драмски писац, у младости представник тзв. Младе Пољске под снажним утицајем Ничеове филозофије. Током свог дугог стваралачког века стално је развијао свој стил, и у поезији и у драми прешавши дуг пут од модернизма до авангардних праваца односно реализма. Запажен и као преводилац.

Andrzej STASIUK (Анджеј Стасјук, 1960)



Прозни писац, песник, есејиста и путописац, један од најпревођенијих савремених пољских писаца. Активан учесник антикомунистичког покрета осамдесетих, због избегавања војне обавезе био чак и у затвору. Добитник многих награда, међу којима је и *Nike*. Суоснивач издавачке куће *Czarne*.

Anatol STERN
(Анатол Стерн, 1899-1968)



Песник, али и прозни и драмски писац и есејиста. Филмски сценариста са преко тридесет реализованих филмова током четврте деценије двадесетог века, касније уредник часописа *Nowa Sztuka*. Изразито лево оријентисан и веран футуризму од првог до последњег дана.

Marcin ŚWIETLICKI (Марћин Свјетлицки, 1961)

Културни песник своје генерације, члан рок групе *Świetliki*. Осамдесетих објављује поезију у дисидентском краковском часопису *NaGłos*, а деведесетих сарадник и уредник часописа *bruLion*.



Janusz SZUBER (Јануш Шубер, 1948)



Иако је поезију почео да ствара релативно рано, објављује је тек последњих двадесетак година. Богатство тема утиче на разноврсност његовог поетског језика који се креће у распону од класичног до колоквијалног.

Wisława SZYMBORSKA (Вислава Шимборска, 1923-2012)



Песникиња, преводилац, есејиста. Пише особену интелектуално-ироничну поезију са елементима гротеске и фарсе, блиске рационализму. Добитница Нобелове награде 1996. Свој успех првенствено дугује јединсвеном стилу и чудесној избрушености својих релативно малобројних песама.

Marek SZWARC
(Марек Шварц, 1892-1958)

Сликар и скулптор, чија су дела инспирисана католичком иконографијом, иако свој јеврејски идентитет никада није у потпуности одбацио. О томе сведоче чланци о јеврејској уметности објављивани у предратној Варшави.



Olga TOKARCZUK
(Олга Токарчук, 1962)

Пише поезију и прозу и вероватно је најуваженији пољски писац своје генерације. Чак четири пута осваја награду *Nike* коју додељује публика, а једном и истоимену награду жирија. По завршетку студија психологије волонтира и ради као психотерапеут, да би професију напустила и потпуно се посветила писању после првих књижевних успеха. Ове године је добила награду *Виленица* коју писцима Централне Европе додељује Удружење словеначких писаца.



Krzysztof VARGA
(Кшиштоф Варга, 1968)



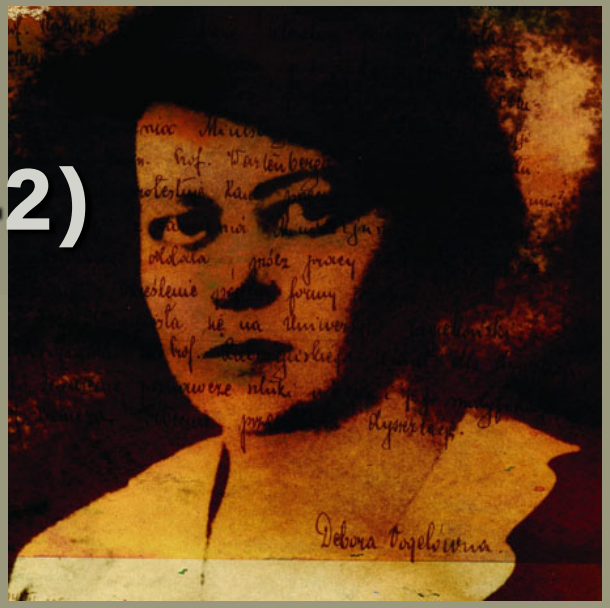
Писац, књижевни критичар, новинар и уредник културне рубрике листа *Gazeta Wyborcza*. Његова проза надовезује се на поп културу, карактеристичну за припаднике генерације која је на уласку у зрело доба била заинтересованија за музику него за колапс комунизма који је обележио то доба.



Ingmar VILLQIST
(Ингмар Вилквист, 1960)

Драмски писац, историчар уметности и професор Академије лепих уметности у Варшави. Његова су дела под јаким утицајем скандинавске позоришне традиције. Право име му је Јарослав Свјешћ. Поигравајући се конвенцијама и драмском формом, стално експериментише. Сматрају га најпопуларнијим драмским писцем млађе генерације.

Debora VOGEL
(Дебора Фогел, 1902 – 1942)



Песникиња и филозоф, у младости ционисша, докторирала тезом о утицају Хегелове естетике на Јозефа Кремера. Њена поезија је експериментална и минималистичка. Њен стил није наишао на одобравање критике за њеног живота када је оцењиван као превише интелектуалан, опскуран и лишен женствености. Била је блиска пријатељица Бруна Шулца, и убијена је исте године када и он у гету у Лавову.

Stanisław Ignacy WITKIEWICZ (Станислав Игнаци Виткјевич, 1885-1939)



Ренесансна личност, филозоф, сликар, прозни и драмски писац, теоретичар уметности пореклом из цењене уметничке породице. Са антропологом Малиновским као фотограф боравио на Новој Гвинеји и у Аустралији, такође учествовао у Великом рату. Упознавши комунизам, сматрао је да ће тоталитаризам који је неминован укинути религију, филозофију, уметност, све због чега вреди живети. Творац теорије чисте форме у драми, велики експериментатор на граници футуризма, експресионизма и надреализма. За време совјетске офанзиве на Пољску 1939. извршио самоубиство.

Grzegorz WALCZAK (Гжегож Валчак, 1941)



Песник, прозни и драмски писац. Писао је и либрета за рок опере и текстове за кабаретске наступе. Једно време био лектор пољског на Универзитету у Београду.

Aleksander WAT
(Александер Ват, 1900-1967)



Предводник пољског футуризма, левичар у младости. После Другог светског рата који је провео у изгнанству у Казахстану, посвећује се превођењу класика. Као нескривени критичар соцреализма, последње године свог живота провео је у изгнанству. Најпознатији по својим посмртно објављеним мемоарима.

Adam WAŻYK
(Адам Важик, 1905-1982)



Песник, писац, есејист и преводилац јеврејског порекла. Његови рани радови под утицајем су Краковске авангарде и француског надреализма. Као предратни комуниста, после Другог светског рата најпре ствара у маниру соцреализма, да би касније био критичар соцреалистичких клишеа.

Agnieszka WOLNY-HAMKAŁO (Агњешка Волни-Хамкало, 1979)



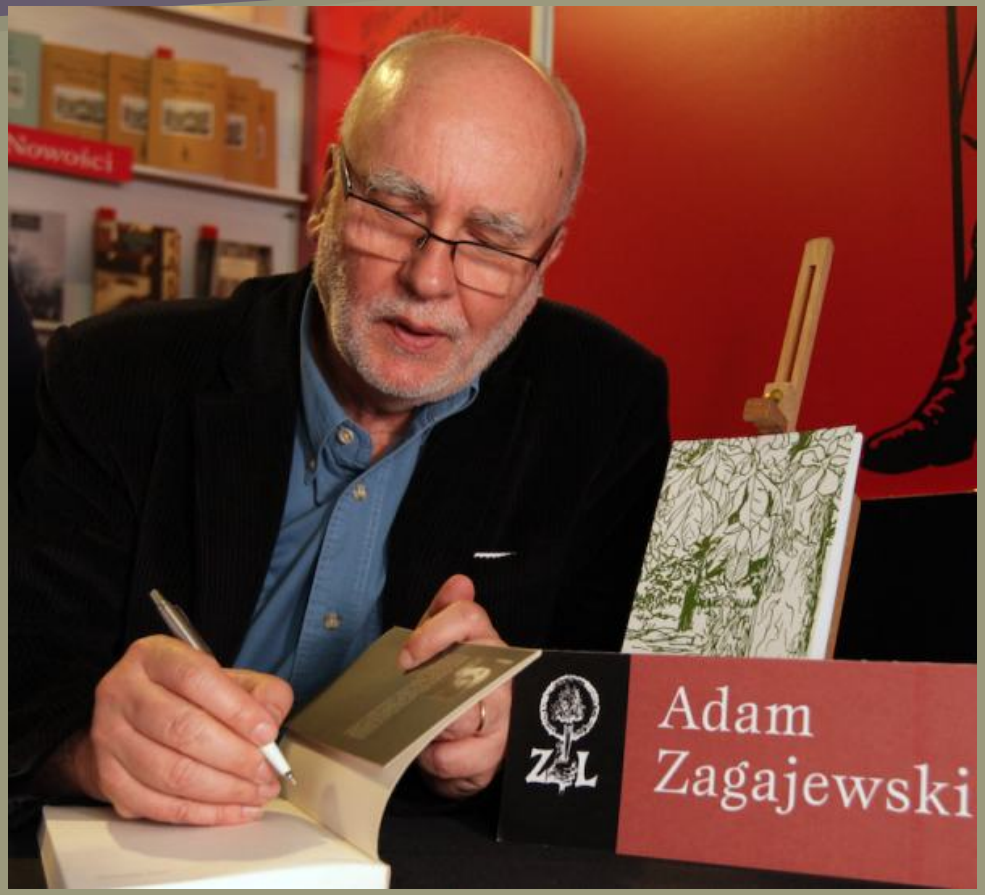
Песникиња, новинарка и публициста, радо превођен аутор чија је појава карактеристична за период крајем прошлог века. Аутор изразито сензуалне поезије.

Maciej WOŹNIAK
(Маћеј Вожњак, 1969)



Песник и музички критичар генерације чија су дела после нестанка цензуре у доба пада комунизма обележена изразитом, често бруталном индивидуалношћу.

Adam ZAGAJEWSKI
(Адам Загајевски, 1945)



Песник, романописац, есејиста, добитник бројних престижних књижевних награда. Књижевна јавност га је упознала као најистакнутијег представника генерације `68. Тематски најчешће близак егзистенцијализму и преиспитивању традиције.

Andrzej ZANIEWSKI (Анджеј Зањевски, 1939)

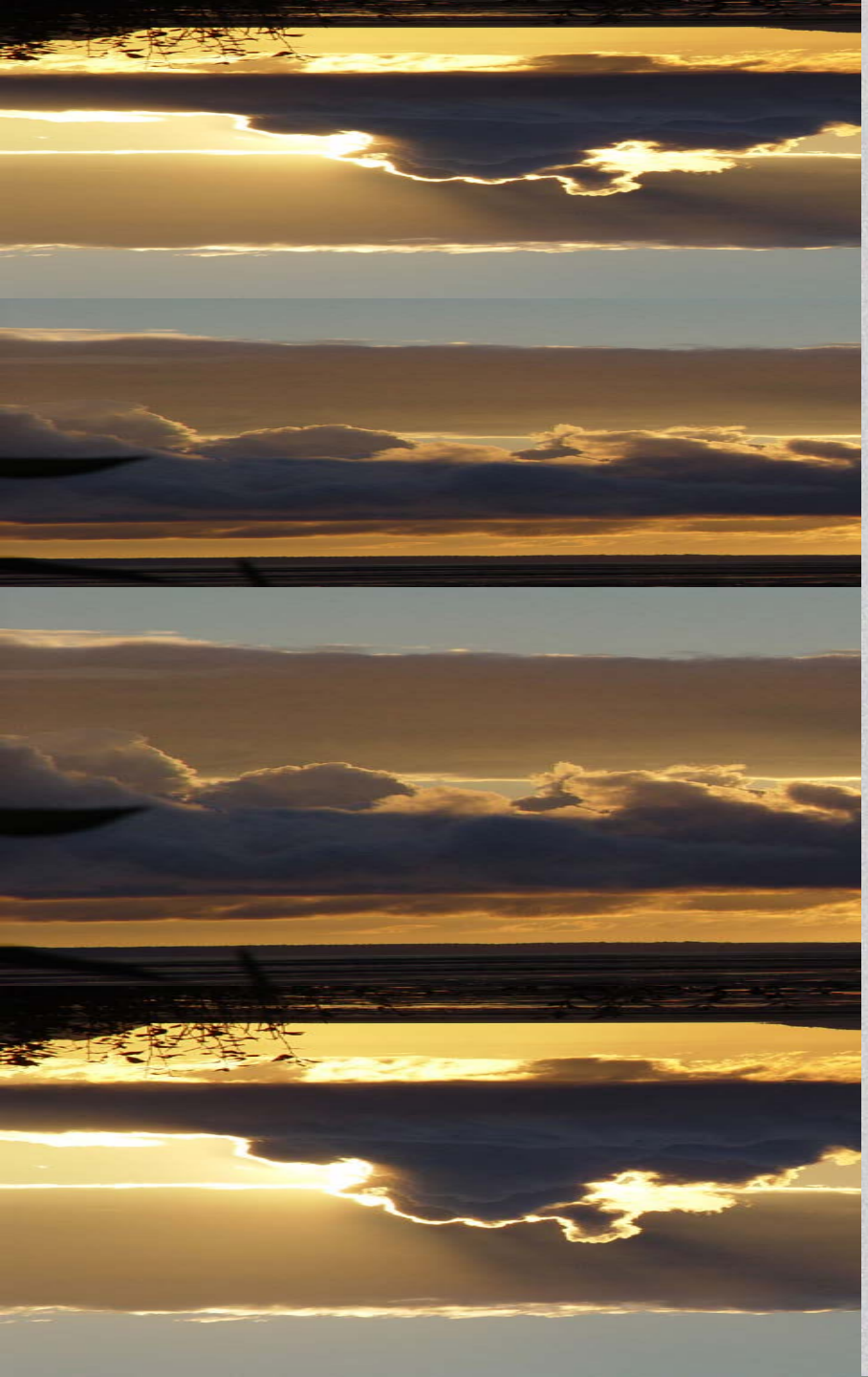
Песник, прозни писац и текстописац, један од оснивача клуба *Hybrydy*. Познат пре свега по својим прозним делима од којих су нека преведена на чак тридесетак језика, једнако често објављује и поезију.



Emil Zegadłowicz (Емил Зегадлович, 1888–1941)

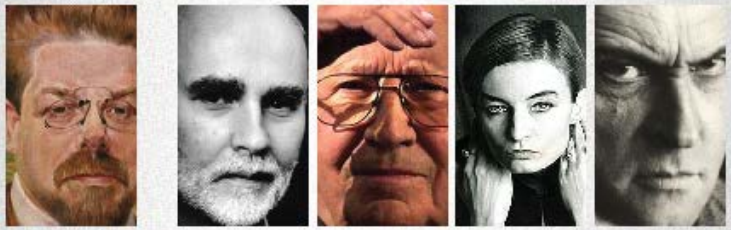


Песник, прозни и драмски писац, преводилац, историчар уметности и критичар. Представник пољског експресионизма, члан група при часописима *Zdrój* и *Czartak*. Ангажован и као драмски управник позоришта у Познању и Катовицама, програмски директор Познањског радија и уредник неколико десно оријентисаних часописа.





Пољска књижевност у Србији на почетку XXI века



Изложба у Универзитетској библиотеци



октобар 2013.